

Stichting Vrienden van Middachten

Jaarverslag 2024

En delegatie van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed bezocht de tuinen van Middachten en ontving van tuinbaas Paul Klein Gunnewiek een toelichting op het onderhoud van de monumentale tuin.

Bestuur

Het bestuur kwam op 13 mei en 16 oktober bij elkaar. Met een inmiddels traditionele lunch op het kasteel is op 13 mei afscheid genomen van de secretaris van de stichting, mevrouw M. Pieterse – van Baars. Aansluitend is vergaderd op het kasteel, waarbij de nieuwe bestuursleden mevrouw M. Sanderman en mevrouw J.M.S. Perryck aanwezig waren. Mevrouw Sanderman heeft de rol van secretaris op zich genomen. Gedurende de vergaderingen zijn de verschillende activiteiten, de exploitatie van de tuin en het functioneren van de vrijwilligers besproken.

Beide vergaderingen zijn bijgewoond door gravin Ortenburg en rentmeester A.T. Fennema.

Per 31 december 2024 bestond het bestuur uit:

R.C. König, voorzitter
M. Sanderman, secretaris
J.M.S. Perryck, lid
M.U. de Beurs, lid
F.W.F.L. Graf zu Ortenburg, lid
J. Jansen, lid
R. Roelfzema, lid

Financiën en donatie

De exploitatie kende over 2024 een positief resultaat met € **12.050,-** (in 2023 was het resultaat € 8.239,-). De stichting ontving van het Fonds Graag Gedaan een eenmalig bedrag van € 10.000,- ten behoeve van projecten in de tuin. In de vergadering van 16 oktober is door het bestuur besloten om dit bedrag met € 25.000,- uit de middelen van de stichting aan te vullen. Met dit geld kan het prieel in de tuin worden hersteld, een kroon van het smeedijzeren hek worden gerestaureerd en worden aanvullende delen van de tuin voorzien van stalen banden.

Vrienden

De stichting kent sinds lange tijd Vrienden, die Middachten een warm hart toedragen en de stichting met een jaarlijkse bijdrage steunen. In ruil daarvoor worden de Vrienden betrokken bij het wel en wee op Middachten en krijgen zij gratis toegang tot de tuinen.

Op 7 oktober waren de vrienden speciaal welkom op het kasteel en hield jachtopzichter Henri Kleijer een diapresentatie over het landgoed. Het was een geslaagde bijeenkomst waar 70 vrienden op af kwamen. Gedurende het jaar werden twee nieuwsbrieven naar vrienden en betrokkenen bij Middachten verzonden.

Tijdens de faunadag, lentefair en de kerstopenstelling zijn actief vrienden geworven. Bij elk zomerconcert in de tuin was een bestuurslid als gastheer of gastvrouw aanwezig. De stichting kende op 31 december 2024 254 Vrienden, eind 2023 waren dat er 280. Samen met onze 141 vrijwilligers, heeft Middachten **395** Vrienden per 31 december 2024.

Enkele bedrijven uit de regio zijn bedrijfsvriend. Bouwbedrijf Hoffman, Topbuxus, Rozenkwekerij de Wilde en Sportieve Evenementen Peter Oversteegen VOF steunen de stichting met een financiële of materiele bijdrage.

Overdracht voorzittershamer binnen de beheercommissie van de tuin

Beheercommissie

De stichting heeft de verantwoordelijkheid voor de beheercommissie van de tuin, waarin naast de eigenaar en rentmeester interne en externe groene experts zitting hebben. Deze commissie wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter en heeft als doelstelling om te adviseren over het beheer van de kasteeltuin. De commissie kwam in 2024 driemaal bij elkaar onder leiding van de heer Jan Hekman. In de vergadering van 27 november heeft de voorzitter na 20 jaar afscheid genomen van de beheercommissie. De stichting is hem veel dank verschuldigd voor zijn inzet voor de tuin in het algemeen en zijn specifieke kennis van bemesting en bomen. In 2025 zal nog officieel

afscheid worden genomen. De heer Willem Zieleman, tuinadviseur (en voormalig hoofd tuindienst) bij Paleis het Loo, zal begin 2025 de voorzittershamer van hem overnemen.

Activiteiten

2024 was een jaar vol met verschillende activiteiten, besloten ontvangsten en publieksevenementen. Er waren dit jaar meerdere culturele activiteiten met onder andere de zomerconcerten in de tuin, *het Magisch Verhalen Festival* voor jong en oud en de expositie *In volle vaart*, waarbij het koetshuis en de stallen werden opengesteld voor het publiek. In het groene theater vond de bijzondere voorstelling plaats *Ik Alleen* van theatergroep Smeedwerk en er was een muzikale wandeling en openluchtconcert in het kader van het *ZOOM Festival*. De *faunadag* was net als voorgaande jaren een goede publiekstrekker. De geweiententoonstelling, stands, demonstraties en lezingen kunnen zich nog steeds in goede belangstelling verheugen.

Hieronder worden enkele activiteiten uitgelicht.

Jaarthema: In volle vaart

In 2024 stond de expositie *In volle vaart!* centraal, waarin de rijke geschiedenis van de rijtuigen en stallen van Middachten werd belicht. In het koetshuis waren de zeldzame collectie historische rijtuigen, tuigen en livreien van de koetsiers te bewonderen. De expositie markeerde de afronding van een jarenlange restauratie van de rijtuigen van het landgoed.

In de oranjerie was een bijbehorende fototentoonstelling te zien, waarin de rijtuigen in gebruik werden getoond. Ter gelegenheid van de opening werden enkele van de gerestaureerde rijtuigen, waaronder de Coupé en de Landauer, aangespannen voor een rit over het voorplein en het landgoed – een bijzonder moment waarin vroegere tijden tot leven kwamen. Van dit project werd, in samenwerking met Stichting Hippomobiel Erfgoed, een videoproductie gemaakt waarin onder meer een interview met graaf Ortenburg is opgenomen. De totstandkoming van de expositie vergde vele uren inzet van vrijwilligers en de conservator.

Vrienden van Middachten

Stichting Vrienden van Middachten
Landgoed Middachten 3
6994 JC De Steeg

telefoon : 026 - 4952186
fax : 026 - 4955115
e-mail : info@middachten.nl
www.vriendenvanmiddachten.nl

Dag van het Kasteel

Het thema van de Dag van het Kasteel was 'Aan tafel'. In het kasteel waren twee fraai gedekte tafels te bewonderen. In totaal bezochten 101 mensen op deze dag het huis.

Tuinconcerten

In samenwerking met De Zoomerij Dieren (voorheen kunstinstituut RIQQ) zijn tijdens de zondagen in juli opnieuw de traditionele zomerconcerten georganiseerd. De eerste zondag was er in samenwerking met het *Magisch Verhalen Festival* een speciale kindervoorstelling. De daaropvolgende concerten trokken, mede dankzij bekende namen als Ellen ten Damme, aanzienlijk meer bezoekers dan in voorgaande jaren.

GoldWing Treffen en handboogevenement

Voor het tweede jaar op rij vond het *GoldWing Treffen* van GoldWing Club Holland plaats op het landgoed. Deze 45ste editie van het internationale motorevenement bracht veel bezoekers naar Middachten. De deelnemers kampeerden op de kasteelweide en namen deel aan speciale rondleidingen door tuin en kasteel.

In oktober vond het handboogevenement van de *Dutch Bowhunting Clan* plaats. Hierbij werd ook gekampeerd op de kasteelweide. Gedurende twee dagen volgden de circa 200 deelnemers een wedstrijdroute over het landgoed, waarbij op opgestelde doelen werd geschoten. Het betrof een besloten evenement.

Theatervoorstelling: Ik Alleen

In samenwerking met theatergroep Smeedwerk werd in 2024 drie avonden de voorstelling *Ik, Alleen* opgevoerd in het groene theater. Het stuk, gebaseerd op de gelijknamige roman van schrijfster Sophie Zijlstra, belicht een keerpunt in het leven van koning Willem I en trok parallellen met actuele thema's.

Voorafgaand aan de voorstellingen konden bezoekers deelnemen aan een tuinrondleiding. In de pauze werd koffie en thee verzorgd, en na afloop bleef het publiek nog enige tijd napraten.

Open Monumentendag

Het landelijke thema van de Open Monumentendag in 2024 was 'Erfgoed van routes, netwerken en verbindingen'. Dit sloot goed aan bij het jaarthema van Middachten. Er vonden rondleidingen plaats door het kasteel, het koetshuis en de stallen. In totaal trok dit programma bijna 200 bezoekers.

Oranjerie

De oranjerie werd gedurende het hele seizoen weer gerund door een trouwe groep vrijwilligers. Bezoekers konden er terecht voor koffie of thee met iets lekkers, met uitzicht op tuin en kasteel. Tijdens de Lente Fair en vooral tijdens de brocantemarkt was het bijzonder druk, wat resulteerde in een hoge omzet. Op die momenten werden met gezamenlijke inzet 'alle zeilen bijgezet'.

Kerstopenstelling

Ook in 2024 trok de traditionele kerstopenstelling vele bezoekers. De vertrekken van het kasteel waren sfeervol aangekleed met kerstbomen en bloemstukken. Op het voorplein en in de bijgebouwen vond een kerstmarkt plaats. Dit jaar zorgden een groot aantal koren en een orkest voor de muzikale omlijsting. De kerstopenstelling is een voor Middachten groot evenement dat alleen door de inzet van bijna 100 vrijwilligers mogelijk is.

Een scène uit *Ik Alleen* van theatergroep Smeedwerk

Samenwerking regionale partners, opleidingen en wetenschappelijk onderzoek

In het voorjaar zijn verschillende excursies voor studenten bos- en natuurbeheer van Wageningen Universiteit, Van Hall Larenstein en de Middelbare Bosbouwschool Yuverta gehouden. Gedurende het gehele jaar liepen stagiaires van Yuverta stage op het landgoed.

In juni waren studenten van de RUG een week te gast op Middachten. Na een introductie die werd verzorgd door Middachten, hebben deze studenten onder leiding van professor Hanneke Ronnes zich verdiept in de historie van de boerderijen op Middachten en is onderzoek gedaan naar de kaartencollectie op Middachten.

Op 12 april ontving Middachten samen met stichting Twickel de Gelderse gedeputeerde Harold Zoet. Met behulp van trekker en platte wagen werden beide landgoederen verkend en dilemma's in landbouw en bosbouw besproken.

Bezoek gedeputeerde Harold Zoet aan Middachten en Hof te Dieren

Op 12 juni waren de leden van de Nederlandse Vereniging van Rentmeesters, kring Oost, te gast op Middachten. Age Fennema, rentmeester van Middachten, verzorgde een inleiding voor bijna 90 rentmeesters. Aansluitend is het nieuwbouwproject 'Oud Middachten' in De Steeg bezocht.

Bezoek rentmeesters aan nieuwbouwproject bij Oud Middachten

Op 28 juni verzorgden de lector van CAH Dronten en de rentmeester van Middachten een cursus over 'de boerenboom' voor leden van de Federatie Particulier Grondbezit. De Boerenboom is ontwikkeld door agrarische onderwijsinstellingen en een methode om de duurzaamheid van een agrarisch bedrijf te toetsen. Het bijzondere van deze methode is dat niet alleen wordt gekeken naar biodiversiteit, maar naar alle aspecten die voor een duurzame bedrijfsvoering nodig zijn zoals inkomen, sociale structuur, bodemvruchtbaarheid en energiegebruik. Deze methode is voor een aantal pachtbedrijven op Middachten getest.

Op 7 oktober verzorgden rentmeester Age Fennema en Wilke Schoemaker, beheerder van Hof te Dieren (stichting Twickel) een lezing in de dorpskerk van Ellecom voor de inwoners van Ellecom en De Steeg. In de volle kerk konden de aanwezigen horen wat er nodig is om beide landgoederen in stand te houden en welke maatschappelijke vragen op de beheerders afkomen. Op 24 november is met een delegatie van bewoners nagedacht over het landgoed van de toekomst. Dit gebeurde in het kader van een afstudeeronderzoek dat gedurende twee jaar op Middachten plaatsvindt.

Op 25 november zijn de nieuwe bomen voor het zogenaamde Rentmeesterslaantje samen met leerlingen van basisschool de Lappedeken uit De Steeg geplant in het kader van Boomfeestdag. Dit was een samenwerking met de gemeente Rheden. Met deze handeling is de herstructurering van de publieksparkerplaats, evenementenparkeren en de entree van het landgoed afgerond. Hierdoor kan het publiek beter worden ontvangen en is de historische aanleg van het park hersteld.

Op 4 december bezocht een delegatie van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed de tuinen van Middachten in het kader van de verantwoording van de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM). Zij ontvingen van tuinbaas Paul Klein Gunnewiek een toelichting op het onderhoud van de monumentale tuinen. Naar eigen zeggen waren zij onder de indruk van de kennis en kunde van de tuinploeg.

Bezoekersaantallen

De bezoekersaantallen zijn t.o.v. 2023 weer iets gestegen. De bezoekers aan het kasteel tijdens de Dag van het Kasteel en Open Monumentendag zijn apart vermeld, in 2023 waren die onder de categorie huisopenstelling opgenomen. De kerstopenstelling trok iets minder bezoekers dan in 2024, de toenemende concurrentie in kerstmarkten en -evenementen zou daaraan de reden kunnen zijn.

Bezoekersaantallen	2024	2023	2022	2021	2020
Reguliere activiteiten					
Huis, zomeropenstelling	679	609	745		<i>Covid-19</i>
Tuinopenstelling	1.823	1.459	1.791	4.184	4.146
Dag van het Kasteel (Suppoosten)	101				
Open Monumentendag (rondleidingen kasteel)	195				
Rondleidingen huis/tuin	778	916	543	575	46
Concerten	949	529	600	270	<i>Covid-19</i>
Kerstopenstelling	7.724	8.763	7.301		<i>Covid-19</i>
Faunadag	2.500	2.550	0		<i>Covid-19</i>
Huwelijken en zakelijke ontvangsten	365	500	655	1.050	434
Erfgoedlogies	222	188	376	142	138
Zomermarkten in de laan (o.a. Brocantefair)	6.000	4.100	2.000	4.000	2.000
Buitenplaats vrije wandeling (schatting)	28.500	28.500	28.500	28.500	25.000
<i>Subtotaal</i>	<i>49.836</i>	<i>48.114</i>	<i>42.511</i>	<i>38.721</i>	<i>31.764</i>
Incidentele evenementen					
Land Rover Club Holland		1.200	-	-	-
Handboogevenement	200				
ZOOM festival	350				
Theatervoorstelling Smeedwerk	315				
Goldwing Treffen	600	600	-	-	-
Magisch Verhalen festival	1.300				
Brocante markt	Zie zomer- markten	2.000			
<i>Subtotaal</i>	<i>2.765</i>	<i>3.800</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal aantal bezoekers	52.601	51.914	42.511	38.721	31.764

*Vrienden van
Middachten*

Stichting Vrienden van Middachten
Landgoed Middachten 3
6994 JC De Steeg

telefoon : 026 - 4952186
fax : 026 - 4955115
e-mail : info@middachten.nl
www.vriendenvanmiddachten.nl

*Thomaz van Os beschilderde de werkkeet van Middachten,
de vrienden droegen hier financieel aan bij.*

PR & Media

Op diverse sociale media is Middachten actief. Berichten worden goed gelezen en geliket. Met name het aantal volgers op Facebook en Instagram groeit nog steeds. Op die kanalen is Middachten dan ook het actiefst.

Facebook:	3600	(2023)	>	3932	(2024)
Instagram:	1953	(2023)	>	2445	(2024)
LinkedIn :	339	(2023)	>	352	(2024)

Michelinster

In 2024 ontving Middachten een Michelin ster in de categorie Travel & Culture. Niet alleen de tuin werd geprezen maar ook de unieke collectie schilderijen en portretten in het kasteel.

Nieuwsbrieven

In 2024 zijn er twee nieuwsbrieven verstuurd. Per 31/12/24 zijn er 2.016 abonnees.

Persberichten

Van alle activiteiten zijn weer persberichten gemaakt en verstuurd naar de regionale media. Die worden bijna altijd geplaatst en leveren veel free publicity op. De Telegraaf heeft op 6 juni een paginagroot artikel gewijd aan de expositie In Volle Vaart.

Overige exposure

In februari was Middachten te zien in het KRO-NCRV programma Binnenste Buiten. Paul Klein Gunnewiek en Age Fennema hebben daarin verteld over de tuin en het landgoed.

In mei waren er in het kasteel weer opnames voor de bioscoopfilm De Club van Sinterklaas. Tijdens de kerstopenstelling kwam het programma Goedemorgen Nederland (NPO1) op bezoek en deed Omroep Gelderland met het programma De Koning te Rijk een drie uur durend live-radioverslag vanaf het voorplein.

Vrijwilligers

Zonder de inzet van vrijwilligers is de openstelling van huis en tuin niet mogelijk. Gelukkig blijft het aantal vrijwilligers op peil en kunnen wij ieder jaar nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Aan het einde van het jaar kende Middachten 141 vrijwilligers (in 2023 133), dat wil zeggen 108 actieve vrijwilligers, 8 vrijwilligers met een incidentele beschikbaarheid, 11 vrijwilligers vanuit de Bekenstichting en 14 vrijwilligers met een bijzondere status. Deze laatste groep wordt gevormd door vrijwilligers die zich lang voor Middachten hebben ingezet maar nu een hoge leeftijd hebben bereikt en/of fysiek te grote beperkingen hebben gekregen. Met hen blijft Middachten een warme band onderhouden.

Er zijn verschillende vrijwilligersgroepen die een aparte activiteit voor hun rekening nemen. Elke groep wordt gecoördineerd door een van de vrijwilligers, in nauw overleg met de coördinator vrijwilligers en de organisatie van Middachten. Zo zijn er de rondleiders voor tuin en kasteel, is er een groep gastvrouwen en gastheren van de oranjerie, een aantal vrijwilligers die in het najaar de jams klaarmaakt, een groep die uitgebloeide rozen knipt, vrijwilligers die zich inzetten voor inventarisatie en onderhoud van de collectie, een ploeg die de beken onderhoudt en een groep die de kruidentuin onderhoudt. Onder leiding van de conservator houdt een groep vrijwilligers zich bezig met inventarisatie en onderhoud van de inboedel, het onderhoud van tuigen en rijtuigen en wordt textiel hersteld of vernieuwd.

Het is belangrijk dat er tussen de vrijwilligers, de familie en de professionele organisatie een goede binding en communicatie is. Gedurende het jaar zijn daarom een tweetal vrijwilligersbijeenkomsten georganiseerd waar de vrijwilligers werden geïnformeerd over het reilen en zeilen op Middachten. Tijdens een van deze bijeenkomsten zijn een aantal jubileumspeldjes uitgereikt. Eén vrijwilliger ontving een zilveren speldje als dank voor twaalf en een half jaar vrijwilligerswerk, en één vrijwilliger ontving een gouden speldje als dank voor zelfs 25 jaar vrijwilligerswerk op Middachten.

Enkele vrijwilligers maken op regelmatige basis zeer veel uren voor de stichting. Zij ontvangen hiervoor een bescheiden vrijwilligersvergoeding. Het betreft wekelijkse ondersteuning van de conservator ten behoeve van het interieur, ondersteunende kantoorwerkzaamheden en de coördinatie van al het vrijwilligerswerk.

*Vrienden van
Middachten*

Stichting Vrienden van Middachten
Landgoed Middachten 3
6994 JC De Steeg

telefoon : 026 - 4952186
fax : 026 - 4955115
e-mail : info@middachten.nl
www.vriendenvanmiddachten.nl

Vastgesteld te De Steeg, 16 mei 2025,

R.C. König, voorzitter

M. Sanderman, secretaris